

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés	egész évre . . . 12 korona.	Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.	Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula	
	fél évre . . . 6 "			Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.
	negyed évre . . . 3 "			
Egyes szám ára 12 fillér.		Hirdetés ára ☐ centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.		
		Nyitlér sora 40 fillér.		

„Csalódtam bennük.”

A folyó hó 5-dikén a képviselőházban végre kipattant, hogy kinek köszönhetjük azt a nemzetrontó gondolatot, melynek következtében most egy szerfölköt nehéz és kényes helyzet áll fenn közöttünk a horvátokkal. Kossuth Ferencz vallotta magának ezt a gondolatot. Tehát nemcsak a kvóta-emelést, hanem a horvát forradalmat is ő neki köszönhetjük.

Kossuth F. volt tehát az, a ki téves információ által megtévesztve felidézte az 1868-ban eltemetettnek vélt horvát konfliktust azáltal, hogy bennük Ausztria ellen hűségesszövetséget és 40 képviselőházi szavazatot keresett.

Midőn 1868-ban a horvátokkal kiegyeztünk s nekik a legmesszebb menő önkormányzatot biztosítottuk s ezen önkormányzat fenntartása céljából jelentékeny anyagi áldozatra vállalkoztunk, azon reményben, hogy ezen páratlan áldozatkészség által a horvát nemzetel oly edekközöségét sikerül létrehozni, mely annak barátságát és támogatását részünkre mindenkorra biztosítja. Ily rendeltől remeltük azt is, hogy sikerül horvát testvéreinket saját délszláv fajrokonaitól és illyr ábrándjaiktól elterelni.

Aki csak egy kissé ismeri az azóta lefolyt 40 év történetét, a ki csak egy kissé tud eszmélni és a történeken okulni: az tudhatja, hogy a horvát királyság álmódzóit nem a hozzájuk való hűség, hanem a Heder-vary vaskeze tartotta feken.

Nemzeti céljaik tekintetében nincs közöttük pártkülönbség. A horvát pártcsoporthoz soha sem volt egyéb, mint politikai szereposztás. Eleinte a horvát nemzeti párt, az ugynevezett uniönisták pártja vállalkozott a magyar-barátság fentartójának szerepére. Az exlex idején pedig azon hisztemben, hogy most már sülyedni kezd nemzetünk hajója: az uniönista póczegerek elhagyni készültek a sülyedő hajót s ekkor a rezolucziönisták vettek át azt a szerepet, hogy bekössék szemünket s bennünket valódi céljaikra nézve megtéveszenek. S mikor a legutóbb ezek is kiestek szövetséges szerepükből s nekünk hátat fordítottak: a független fővezér határt nem ismerő politikai rövidlátással a Starcevic-pártra vetette szemét, mely schasem titkolta magyar-gyűlöletét és ama törekvését, hogy a Nagy-Horvátországot a bécsi körök segítségével csinálja meg.

A ki elolvasta Supilónak a mult év decz. 16-dikán a magyar képviselőházban elmondott beszédét; a ki elolvasta Tomasicsnak a horvát nemzeti párt értekezletén mondott szavait; az tisztában lehet azzal, hogy a magyar-horvát unió eszméje csödbe jutott Horvátországban. Sőt Fiuméra, Dalmáciára és Muraközre is igényt tartanak, mint a horvát királyság kiegészítő részeire.

Ez azon kép, mely minden horvát szemé előtt lebeg és mely evangéliumként van lelkébe vesve. Ezen egységes nemzeti végcél mellett a „magyarbarátság” csak ideiglenes szerep, a melyet egyszer az egyik,

másson a másik párt ölt magára azért, hogy a horvátok általunk politikailag és pénzügyileg támogatva gyorsabban és biztosabban építhessék ki Zvojinimír birodalmát.

Végzetes hiba és tévedés terhelte azok lelkét, kik megfoghatatlan politikai rövidlátással ehhez segédkezet nyújtottak s odáig mentek, hogy egy drága és értéktelen barátság fejében, ugyszólván ráadásul, az egész magyar nemzet bosszuságára s az egész világ kaczagására még saját parlamentünk magyar nyelvet is feláldozni és azt horvát „szabore”-vá tenni engedték.

S mikor ezen végzetes hiba elkövetőjéről szó van a parlamentben s megtudjuk, hogy Kossuth Ferencz volt ez: akkor ez a miniszter feláll s azt mondja: „Csalódtam bennük” s azzal megint nyugodtan visszatelep-szik a bársonyszékbe, a melyből még feljebb, a miniszterelnöki székbe is vágyakozik. Hát teljesen kihalt volna még a vezérek lelkéből is a politikai lelkiismeret és felelősség-érzet?

Szemle.

Barabás Bela kuruczvezér böleselkedik. Hatvan éves korában, husz éves politikai mult után végre felfedezte, hogy a nemzeti hatalom alapja a nemzeti vagyon, a nemzet vagyonsága pedig az egyes polgárok vagyonságától függ. A fődolog tehát az, hogy ne pártoskodásban emésszük a nemzeti erőt, mert ennek mindig a német látja hasznát,

TÁRCSA.

Zebornik asszonya.

Elbeszélő költen ény. Iria: Tolvay Géza.

— A „Közérdek” eredeti tárczája. — (9. folytatás.)

Loránt herczeg.

„Vitéz az udvarban, már király fiúnak
Hivattatik vala az ifju Loránnak” . . .
Ráskay.

Ment az apród, s a hű asszony:
Ferencz bajnok hitespárja,
S fogyton-fogyó reménységgel
Sok országot összejára:
Mint a sajka, melynek lánczát
A bösz vihar összetépte; —
Mint a levél, melyet szél hord
Ismeretlen messzeségbe . . .

Ment az apród, ment az asszony,
(Loránt immár férfinévén l)
S annyi földet összejártak,
Hogy sok volna elbeszélmem;
Beköszöntek száz helyen is,
Jártak-keltek nagy hiába,
S addig mentek, addig jártak,
Mig elértek jó scákára:
Lengyel király udvarába.

Öreg ember volt a király,
Nagy vala a búja, — gondja;
Ugy ráült az — ősz fejére,
Mint felleg a hegyoromra:
Hét fia volt, s immár egy sines,
Meglözték, sirba szálltak;
Hét fiából — egy sem maradt
A törődött agg királynak . . .
És azóta — csak búbanat
Lakta a királyi várat!

Ide hozta sorsuk őket,
S bekopogtak — szinte félve
És a szolgák bevezették!
A vár trónus-teremébe;
Itten aztán a két ifju
Király színe elé járul,
S intésére — ilyen szó kél
Loránt vitéz ajakáról:
— „Két árva áll im előtted
Lengyelország édes-atyja
Kiket uruktól fosztott meg
A kegyetlen fars haragja!
Zeborniknek ura volt ő
Messze földön; Boszna földén,
S hontalan lett, bujdosó lón:
Az álnokság reá törvén.
Bujdosó lett és mi árva,
S holyongván a nagy világba:
Őt keersni jöttünk hozzád
Lengyelország nagy királya!” . . .

— „Szegény fiuk — a király mond
Maradjatok udvaromba,
Urakat felkutatni
Gyors futárok mennek nyomba,
S míg a hírrel visszatérnek
Szolgálatok addig engem!” . . .
Ott maradt a két ifju,
Tél idő volt, hová menjen! ? . . .

Hetek teltek, hónap mulott,
S visszatért a hírnök rendre:
Lengyelország egész földjén
Nem volt sehol — a levente.
Pedig bizony összejártak
Minden nemes várát, házat,
S hangos szóval hirdették bár
Ferencz vitézt nem találták!

Szomorúbb lett a két ifju,
Nőttön-nőtt a lelkük búja,
S felkészültek, a világot
Hogy nyakukba vegyék — újra;
De a király és királyné
Kérésére, szép szavára —
Végre mégis — reászánták
Magukat a maradásra.
Úgy tervezték, pár hóig csak,
De másképp volt elvégezve,
A bánatos királyi pár
Tovább — dehogyan esztette!

hanem vagyonszerzésre fordítsuk az erőket. Ugy látszik, minden kurucznak előbb 60 évesnek, delegáció-elnöknek kell lenni s a király jobbján ülnie, hogy azt az igazságot felfedezze.

A „lejtőn felfelé” cím alatt írja Benedek János orsz. képviselő a következőt:

A koalíciónak nevezett nagy fogyasztók országos érdekszövetkezete következetesen gurul a lejtőn — fölfelé.

Mert a koalíció alatt tótágast áll még a fizika is. És a frázisok világhírre vergődött nagymestere ezzel a kacagtató metaforával: igyekezett szépíteni azt a fatális állapotot, a mibe a koalíció silány uralma ezt a jobb sorsra érdemes szerencsétlen országot juttatta.

Am legyen a gróf Apponyi Alb-rt ur guszta szerint: csak guruljon a koalíció fel egészen odáig, a hova megérdemelné, hogy feljusson; de egy bizonyos, hogy míg a hatalom polczára felvergődött vezérek emelkednek — fölfelé, addig maga az ország súlyded-súlydel mindjobban — lefelé. És pusztul az ország tekintélye is — kifelé.

Ugyan micsoda magas véleményben lehetnek mifelőlünk például Bécsben? Esztendőknél kereszttül esküdöttünk égre-földre, hogy: „addig pedig, amíg a magyar nyelv tömörnyerszerű jogait a hadseregben el nem ismerik, nem adunk sem ujonczot, sem költségvetést.”

A függetlenségi és 48-as párt vitarendező oroszlanjai bögve ordították be az országház folyosóit és magát az országot. Ugy néztünk gyönyörködő tekintettel a rettenthetetlen Kubik Bélára, akárcsak párduczka-czagányos hódító Árpád vezérünkre: most jön az új honfoglalás, végre diadalt arat Magyarország szent ügye ily tántorithatlan hősök vezérlete alatt.

Van ujoncz, van költségvetés, van magasabb kvóta, bizonyosan meglesz a katonatiszti fizetés- és legénység-izsoldemelés; ellenben hol a magyar nyelv törvényes joga a hadseregben? Sehol. „Soha!” — zug fölünkbe a chlopy-i ultimátum. És hol vannak a „nemzeti küzdelem” félelem és gáncs nélküli dicső hősei? Ki főispán, ki közjegyző, ki kataszteri becslobiztos aszerint

— a skála szerint, amint hangosabbat rikoltott annak idején. Nem is szólva az ujdonsült udvari bolondokról, akarjuk mondani — tanácsosokról.

Küldöttségek jöttek annak idején a nemzet törvényhozó csarnokába. Megmozdult a jó vidék. Napbarnította, jó képű magyar emberek zörgették az országház nagy kapuját: sürgették a magyar nemzet jogainak elismerését.

Most is jönnek-mennek a küldöttségek. Diszpolgári oklevelet hoznak Kossuthnak, Apponyinak, Dirányinak; már aszerint amint vasutra, főgimnáziumra vagy állami bikára van szükségük. Özönlenek az üdvözítő táviratok innen is, onnan is. Nagy az öröm országszerte. Mienk a hatalom. Kárpátoktól le az Adriáig minden bus hazafi az uralomra vergődött koalíció pislogó parázstúze mellett siet megsütni a maga kised pecsenyét. Nincs is szebb a világon, mint a nemzeti kormány!

És a leghazafiasabb üdvívalgás és pecsenyestorgás közepette eljutottunk immár a — házszabályrevízióig.

Amiért kiüldözte Tisza Istvánt az alkotmányvédők verszomjas tábora, amiért padokat romboltak, darabontokat pofoztak, amiért verbe-lángba igyekeztek borítani az országot: im a hatalomra jutott ostromlónak van bátorságuk előállni ugyanazzal a javaslattal, amit nem is olyan régen a szőlásszabadság, az alkotmány elleni gyilkos merényletnek bélyegeztek és pedig lehangosabb és legczifrabb szóval éppen gróf Apponyi ur.

Hát megbolondult ez az egész ország? Hát lehet nekünk becületünk a külvilág előtt, ha magunknak van is bátorságunk a tükörbe pillantani?

Bizony gurulunk mi; gurulunk — a lejtőn fölfelé.

Levelezés.

Nagyenyed, 1908. márcz. 5.

Tisztelt Szerkesztő úr!

A Közérdek egy idő óta folyton támadja a függetlenségi pártot. Eleinte nem sokat hederítettem rá, azt gondoltam, hogy a Köz-

érdek azért haragszik, hogy most nem az ő pártja van kormányon s haragjában nagyokat mond.

De tekintélyes budapesti lapokban, milyen a Budapesti Hírlap, Pesti Hírlap és Pesti Napló stb. is azt olvasom, meg pedig nagyon gyakran, hogy a függetlenségi párt elhagyta azon szép elveit, melyekkel népszerűséget szerzett. Nem csinál sem magyar hadsereget, sem nemzeti bankot, sem önálló vámterületet.

Hihetetlen dolog az, hogy Kossuth Ferencz, a ki 12 esztendőn át hirdette, hogy Magyarország csak úgy virágozhatik fel, s úgy lehet igazán hatalmas, ha e három dologt megcsinálja, most, mikor a nemzet nagy többsége rábizta, hogy az elveit valósítsa meg és tegye hatalmassá az országot, éppen az ellenkezőjét cselekedje.

Azt sem tudom feltenni a független képviselőkről, hogy a választás után egyszerre elfeledték azt, a mihez ezer meg ezer ember jelenlétében kötötték magukat és most semmi egyéb gondjuk nem legyen, mint hogy a kormány kegyét keressék megszavazván mindent, a mit csak parancsolnak nekik. Ilyen vakmerő csalást nem tudok rólok feltenni. Hiszen talán csak vannak köztük ury emberek, a kiktől az elveiket nem lehet csak úgy könnyedén megvásárolni?!

Én nem is hiszem még ma sem, hogy csupa népbolondítás lett volna, a mit a független képviselők hirdettek. De ha mégis igaz volna, a mit a lapok irnak felőlük, akkor igazán nem érdemelnek egyebet, mint hogy megbélyegezzék őket és kiséprűzék a kerületeikből, amiért a magyar nemzet legszentebb érzelmeivel és reményeivel komédiát űztek. Ha egy kereskedő hamis portékát árul: azt megbüntetik csalásért; hát országos dolgokban szabad büntetlenül hazudni és ámitani?

Választó polgár.

Közlöttük e levelet, hogy alkalmat vegyünk magunknak egy-két szóból álló észrevételre. Hogy igaz-e, a mit a lapok a függetlenségi képviselők csufos elvtagadásáról irnak: arról szomorú bizonyosságot tesz a lefolyt két esztendő története. Miután a rossz kiegyezést megkötötték s a kvótát évi 5—6 millió koronával feljebb emelték, azt hirdet-

Különösen Loránt nélkül
El sem tudtak volna lenni,
Minden dolgát, mozdulását
Úgy kedvükre tudta tenni.
S addig-addig, míg — ki tudja
Maguk között mit beszéltek! —
Ellismerték önfuknak:
Lengyelország hercegeinek.

Ferencz bajnok felesége
Szép, szomorú bitespárja,
Loránt néven így lett hercege
A szép Lengyelkirályságba;
De az urát nem felelte
Lelke mélyén hordta képét,
S álma, vágya az maradt, hogy
Feltalálja hősi férjét.

Béla király új udvart tétet.

„Azonban hire jön...
Új udvart tétetett király udvarában“.
Ráskay.

Levelet irt Béla király,
Magyarország hős királya,
S megy a követ levelével
Lengyel király udvarába,
A levélben nem vész hire,
Barátságos meghívás van;
Öröm-ünnep híret hordja,
Megy a követ hát vidáman.

Szól a levél: „Béla király
Nagy' szívesen hívja, várja
Ősz barátját Micsilávot
Esztergami udvarába.
Püspöksöd ünnepe ott
Kétszeresen ünnep léssen, —
Irja — igen örülnék, ha
Részt vennél az ünneplésben.
Régen voltunk ugyanis együtt,
Jövel hát öreg barátom,
Akkor tartja kézfogóját
Az én kedves Margit lányom;
Bajvívás is léssen akkor, —
Püspöksöd hétfőn! — úgy a tervem,
Hogy leányom mátkaságát
Méltóképen ünnepelem;
Ne mondhasa emberfia, --
De kiváltkép — ne a mátká,
Hahogy nem volt elég fénynyel
Diszesítve — kézfogása.
De fiad is elhord akkor,
Ismerni már alig várom;
Sok jót mond a hir felőle,
Ha fele igaz belőle
Búszke lehet rá barátom!”

Ilyen formán szolt a levél,
— Nem másoltam szóról-szóra! —
Olvasá a lengyel király,
S a követhoz így szóla:
„Köszöntetem urad, Béla,
Hosszu s boldog legyen élete!

Öreg vagyok; tudja Isten
Mehetek-e ünnepére!
Ám, ha engem itthon tart is,
Lenyűgös is bár a vésés,
Loránt hercege elviendi
Baráti szüm üdvözlését.
Mondd tehát: zokon ne essék,
Hogy magam ott nem lehettem, —
Hosszu élet terhe megtört,
Nem nyom nélkül szállt felettem;
De agg szívem melegével
Kivánom, hogy Isten álddja,
S soká éljen a magyarok
Dicsőséges, nagy királya!”...

Loránt hercege Béla királyhoz érkezik.

„Indúla szép módon, mint illik királynak“...
Ráskay.

Elközelgett püspöksöd napja,
S Béla király udvarába
Messze földről — mintha forrnék —
Érkezik az úri népség,
S más országok dallája:
Csehek, frankok, morva hősök,
Német, olasz s pomerán is;
Fényes urak, búszke dalják,
Akad köztük koronás is.

ték felbérelt újságjában hogy így kell előkészíteni a gazdasági önállóságot. Mikor pedig a közös hadsereg számára témérdek milliót szavaztak: akkor azt hirdették hogy így készülnek a katonai vívmányok, a magyar vezényszó, a nemzeti hadsereg. És nem szégyeltek feltenni a jó magyar emberről, hogy még ezt is elhiszi nekik. Arra nevezte pedig, hogy a politikai tisztesség és becsület követelménye volna az elvekhez való ragaszkodás: ez a feleletünk. Igaz, az volna a kötelessége a közpályán mozgó minden jóra való embernek, hogy először igyekezzenek alapos tájékozódást szerezni valamely országos ügyben, mielőtt arról a nyilvánosság előtt beszél. Ha pedig valamilyen meggyőződést alkotott magának s ahhoz le is kötötte magát: tartsa becsületbeli kötelességének ahhoz tőzön vizen ragaszkodni. Hitvány ember az, a ki a szavát megszegi; csak egy van meg hitványabb: a ki a szöszegést tanítja és követeli.

De hát kerem, az a képviselő, a kit bizalmával valamely kerület megtisztelt, nem tehet ám róla, hogy éppen őt választották meg. Azt pedig nem lehet tőle rossz néven venni, hogy, ha eddig nem volt alapos meggyőződése, azt képviselősege alatt igyekezett megszerezni. Legfeljebb annyit mondhatunk róla, hogy az ország pénze, az adózik keserves munkáival szerzett fillereit hasznosabb dologra is volnának fordíthatók, mint hogy tudatlan képviselők kioktatására (andijul szolgáljanak. Az sem éppen ritka dolog, hogy olyiknak két meggyőződése is van: egyik a választókkal, másik a kormányval szemben.

(Sz.)

Előfizetőinket kérjük, hogy előfizetéseiket mielőbb legyenek szivesek megújítani, nehogy a lap szétküldése akadályt szenvedjen.

A „Közérdek” előfizetési ára:

Égész évre	12 korona.
Fél évre	6 „
Negyedévre	3 „

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Márczius 15.** napját az idén is, mint mindig, hagyományos kegyelettel fogja megünnepelni Nagyenyed város lakossága. Az ünnepelés programja a következő: 1. Délután 10 órakor minden felekezet templomában ünnepi beszéddel egybekötött istentisztelet, melyeknek hallgatására szivesen kérjük közönségünket. 2. Délután 2 órakor gyülekezés a városháza előtt. 3. Az Ö. T. E. zenekara játsza a Himnusz. 4. „Talpra magyar.” 5. Szózat. 6. Felvonulás a sétatéri helyiségbe. 7. Himnusz. 8. Az iparos-ükezők kör éneke. 9. Elekes Viktor tanár beszéde. 10. A tanítóképző férfikarának éneke. 11. Szavalat. 12. Rakóczy-induló.

— **Uj iparhatósági biztos.** A városi tanács, mint iparhatóság, Balogh Ferenc városi főjegyzőt, egészségi állapotára való tekintetből, az iparhatósági biztos s az ipartársulatok ellenőre teendői alól márczius elsejével, saját kerelmére, felmentette és ezen teendők végzésével Z. Szócs Sándor gazd. tanácsost bizta meg.

— **Egyházmegyei közgyűlést** tart f. hó 18-án a nagyenyedi ref. Egyházmegye Nagyenyeden érdekes tárgysorozattal.

— **A „Nagyenyedi daloskör”** 1908. év márczius hó 14-én szombaton Nagyenyeden, a régi városháza dísztermében hangversenyt rendez. A hangversenyt táncz követi. Műsor: 1. Serenad, Farkas Ödöntől, játsza az egyesület zenekara. 2. Kertem alatt, Lányi Ernőtől, éneklí az egyesület férfikara. 3. Rekvium fiam halálára, Bihari Jánostól, játsza I. heg. Veress István, II. heg. dr. Farnos Dezső, violán Zeman Venczel, cellon dr. Farnos Árpád. 4. A kárba vesztett éji zene, Brahms Jánostól, az egyesület zenekarának kísérete mellett éneklí: dr. Farnos Árpádné. 5. Rege a bujdosó énekről, Veress Gábertől, előadják az egyesület zenekarának kísérete mellett: a vegyeskar, a soprán solot: Máthé Erzsike, a bary-

ton solot: Erdős Jenő, a szavalmi részt: Felméri Sándor. 6. Losonc végromlása, Borzó Miskától, játsza az egyesület zenekara. Kezdeté este 7 órakor. Belépődíj 2 korona. Műsor kezdetekor s az egyes pontok alatt a teremajtók bezáratnak, miért is a közönség pontos megjelenésre kérietik.

— **A Szabad Liceum** f. hó 5-iki estéjén Molnár Károly kollégiumi tanár tartott igen érdekes felolvasást „A görög nők”-ről nagy közönség jelenlétében.

— **Felolvasás.** Ma délután 5 órakor Horváth Pál bankigazgató tart felolvasást az Iparoskörben. Ezenkívül lesz ének, monológ és szavalmat.

— **A vármegye központi választmánya** báró Bánffy Kázmír alispán elnökléte alatt f. hó 7-én gyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy az 1909-ik évre érvényes képviselő választók névjegyzékének kiigazítása márczius 25-től április 11-ig terjedő határidőben ejtessék meg.

— **A békéltető bizottsági tagok** névjegyzéke az 1908. évre a február 22-én megtartott gyűlésen a következőképpen állapított meg: Kuti István, Felvinczi József, Józsa Ferencz, Szotyori Jenő, Bodián Lajos, Veress Zsiga, Fogarasi József, Boér György, Balogh Miklós, Dificsinszky Emil, Incze Dániel, Lükkel Károly, Krecsák József, Deák Miklós, Jakab István, ifj. Kocsis György, Foris Gyula, ifj. Gánya János.

— **Hálás köszönetét** nyilvánítja a Szegény tanulókat segélyező kör az „Alsófehérmegyei Gazdasági Bank és Tptár” t. Igazgatóságának 50 koronás szives adományaért.

— **A Maros folyó** f. hó 5-dikén virradóra kiaradt medréből, de két nap alatt visszahuzódott.

— **Mi a különbség** egy reális és egy nem reális készítmény között? Az, hogy a reális készítmény ha be van vezetve, felszinen marad, míg az értéktelen dolog, amely gyorsan feltűnik, úgy le is tűnik. A Földesféle Margit crème miként azt számtalan vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, minden tekintetben ártalmatlan készítmény,

És az utozák bámész népe
Szem s szájátva nézi őket,
Mégbámulja, megcsodálja
A messzünnen érkezöket.

„Nézd csak! . . . Ki népe az ottan?”
Vezetöjük ifju bajnok,
Mégbámulja minden ember,
Amint köztük eléhajt ott,
S összesugnak itt is — ott is:
— „Ki lehet az? Mely föld szülte?
Ilyen orozs, ilyen termet
Nem sok vagyon anyaszülte!”
— „Nézd ruháját! Istenemre,
Egy vagyonnál több az ára!”
— „Ügy álltom, hogy király lesz,
Mert lám sok úr megy utána!” . . .

— Így beszél az utozs népe
És csodálja vizsga szemmel;
A királyi palotájig
Mégbámulja minden ember.

— Mily nagy lenne bámulásuk,
Hogyha tudnák a mi rejtve,
Hogy: annak a szép lovagnak
Csak ruhája férfi s — lelke;
Hogy nem hir —, a dícsőség álma,
Nem a mulatozás vágya
Más volt ami ösztökéll;
Nem is király meghívása,
De a remény, melyet titkon
Szíve rejtekében ápol:
Hogy hirt halland itt a tornán
Szerelméről, hős uráról.

Olyan hős, mint Ferenoz bán volt, —
Hacsak meg nem szakadt élte
Bármely sorsban, bármiképen,
De — eljön az ünnepélyre.

Igy hitte ezt Loránt herozeg,
Ferenoz vitéz Leónája,
Hogy joggal-e, nem-e vajjon:
Elválk az nemsokára . . .
Most menjünk a palotába!

Trónusán ül Béla király
Palotája teremében,
S tekintetét kedvtelössel
Jártatja az udvarnépen.
Nem törvényt lát, országos ügy
Sem kerül most a beszédbe,
Hódolatra jöve hozzá
Külörszágok bajnok népe.
Mellette van ifju lánya;
A szép Margit, a királyi,
Kinek párját messze földön,
Hét országba sem találni:
Szeme sötét mint az éjféli
S mégis ragyog, mégis éget;
Aroza fehér, mint a liljom
Ha rá hajnal pirja téved;
Ajka bíbor; szög haj fölé
Van tűzve a gyöngyös párta,
S hozzá lenge, karcsu termet
Mint a nádszál, mint a pálmá.

Ott a cseh is (érted: a mátká!)
Csak úgy ragyog a kincs róla,
Ruha, ékszer mind királyi,
De egyéb . . . csak kinagyolva:
Akárcsak egy képfaragó
Abbahagyott művét látnád;
Akár nyíló rózsza mellett
Üvegömbös rőzsepálézát.

Ott a híres Sándorfi is;
Nádorispán már a fránya,
Ősz urak közt, zászlóok közt,
Magát csak úgy veti hányja.
Ott vannak . . . Kik? . . . Felsorolnám
De a szónak immár vége.
Jelenti az ajtónállo
És a lengyel herozeg lép be.

Halk moraj kél Béla király
Elébe megy s kitárt kézzel —
Jó barátja gyermekeként,
Idegen föld herozegeként —
Fogadja nagy sziveséggel;
Majd leánykáját mutatja . . .
A deli hölgy pirul s sáppad.
„Be szép pár vón” — sugja egy úr;
S két csillagszem könnybe lábbad.
Mutatja a cseh herozeget,
S a többbit is rendre-rendre.
Nó de hagyjuk! Az a sok név
Eles' férne énekembe.

amely az arc szépségét, üdeségét a legkésőbb öreg korig megtartja úgy, hogy kizárt dolog az, hogy egy hölgy, ki a Margit-cremet használja, megráncosodjon vagy arca szépségét elveszítse. A Földes-fele Margit-cremet használó hölgyek felett nyom nélkül repül el az idő. Kapható a világ minden nagyobb gyógyszer-tárában és illatszer-üzletében, de határozottan Földes-felet kérjünk

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetnek a

Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető **legjobb erősítő szer**. Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitűnő szert kellene használniuk, a mikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszer-tárában.

— **Az utolsó szó.** Egy angol orvosi lap összegyűjtötte hírneves orvosok utolsó szavait.

Hallernek ezek voltak utolsó szavai: Az arteria ver... az arteria még mindig ver... az arteria többé már nem ver...

Nothing a gel bécsi tanár életének utolsó pillanatában a következő szavakat jegyezte fel egy papírlapra: „Irtam július 6-án éjjel, egy heves angina pectoris roham után... érelmeszesedésben fogok meghalni...”

Cooper, Wright és Brodie aldásal ajkaikon költöztek a másvilágra. Darwin nyugodtan nézett a halál szemébe és halála előtt így szólt:

— Igazán nem félek a haláltól!

Hunter anatomus nevetve, e szavakkal halt meg:

— Mi mindent tudnek most összeírni, ha képes lennek tollat fogni!

Cuvier, még halála pillanatában is önfeláldozó kollégáit magasztalta, amikor pedig látta, hogy ujjai akarata ellenére görcsösen kapaszkodnak az ágytakaróba, így szólt:

— Bellnek igaza van, a mozgató idegek megbénultak!

Szocozl nevetve szólt élete utolsó pillanatában az ágyat körülálló orvosokhoz:

— A viszontlátásra uraim, a boncolásom alkalmával!

— **A szivarozás veszedelme.** Lorenz orvostanár egy orvosi lapban a szivarozók rossz és veszedelmes szokásait említi fel, a miknek a révén gyakran ragályos betegséget kapnak. Igen sok szivarozó, mielőtt a szivar helyét levágná vagy lecsipné, azt a rossz szokást követi, hogy azt előbb szájában megforgatja, vagyis jól benyalazza. Ezzel nemcsak a szivar hegyén levő esetleges ragályos betegség bacillusa ragad a szájához, hanem a trafikban levő szivarvágó szerszám is inficiálódik. A szivar a gyarakban gyakran beteges nők vagy férfiak kezén megy keresztül, a kik munkájuk közben a szivar hegyét ragályos betegséggel inficiált ujjakkal érintik. Ilyformán veszedelmes száj- és nyelv-, sőt tüdőbetegség terjesztésére alkalmas a szivar hegyének megnyalazása és leharapása. Még károsabb lehet a szivarnak szípka nélkül való szívása. A szivarvégvá-

gánya szintén sok veszedelmes bajnak, ragályos betegségnek lehet a kuttorrása, a mitől óvakodni kell. Lorenz orvos véleménye szerint a szivarozásdében nyomtatott plakátokkal kellene figyelmeztetni a szivarozókat az ilyen veszedelmes szokások elhagyására.

— **A magyar újságírás szenzációja!** A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérélhetetlen szöszölője. Főszerkesztő: Braun Sándor. Főmunkatárs: Lengyel Zoltán. Naponta 125.000 példány! Egy szám 2 krajczár. A nap előfizetési ára: Egész évre 16 K, felévre 8 K, negyedévre 4 K, egy hónapra 1 K 40 fillér.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent-József

országos vásár

f. évi márczius hó 19-étől bezárólag márczius hó 23-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra márczius 19-től, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve megvan engedve.

Temesvárott, 1908. évi február hó 18-án.

A városi főkapitányságtól:
Beé Ferencz, főkapitány.

<p>Postaszághoz! Közlönyközléshez!</p> <p>Saját érdekében hirdessen kizárólag!</p> <p>LEOPOLD GYULA</p> <p>Hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 aprólékos képviselet!</p>			
<p>GARVENS-SZIVATTYUK</p> <p>rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.</p> <p>Kérjen határozottan: Garvens-szivattyut</p> <p>Garvens-művek, WIEN XX/2.</p> <p>Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.</p>	<p>Tyukszemet, borkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle TYUKSZEMHALÁL ára 70 fillér.</p> <p>A legjobb és legerősebb sósorszesz az ERŐ SÓSORSZESZ ára 2 K, 1 K és 30 fillér.</p> <p>Postán szállítja utánvét mellett a KOSMOS vegyszert és kozmetikai laboratórium. GYŐR, BAROSS-UT.</p>	<p>Csemege-konzervek</p> <p>BARTA-féle erdei gyümölcsbogyók, isek, szörpök, gomba-, kum- és főzelék-konzervek, nemes borovickák, — legkiválóbb minőségben szállít — előkelőbb fűszerek készítésével is a</p> <p>Felkai Konzervgyár, Barta József</p> <p>Felka (Hécsmező). — Kérjen árjegyzéket!</p>	<p>BÉLHURUT</p> <p>(hamenés), gromorgóca legjobb gyógyszer a BARTA-féle fekete áfonyagyógyóbor, kapható gyógyszerészeknél, 5 üveget 8 k-ért bérmentve szállít</p> <p>Felkai Konzervgyár, Barta József</p> <p>Felka (Hécsmező). — Kérjen árjegyzéket!</p>
<p>PLATSCHEK VILMOS</p> <p>elismerett legolcsóbb, legszilárdabb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza</p> <p>Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).</p>	<p>DIGESTOL GLÜCK</p> <p>legtekélyesebb emésztőpor</p> <p>Doboz 2 kor.</p> <p>Postal szállítás: FEHER GALAMB gyógyszerár Budapest, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93 Kapható minden gyógyszer-tárában és drogeriában.</p>	<p>Meglepő haladás!</p> <p>FICHTENIN</p> <p>legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta főt a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vérszívót és egyéb kárt és veszélytől mentesíti az állatokat és azokat pedig azonnal megöli.</p> <p>Legmegbízhatóbb védőeszköz és darvas ellen. Használati utasítás azonnal való eljárás mellett biztosítja a feltétlen eredményt.</p> <p>Vásárhévívelők Magyarországon részlete: DIAMANT és VADAS</p> <p>Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon: 21-51.</p>	
<p>BOGDÁNY</p> <p>szerencséje páratlan!</p> <p>Vásároljunk osztály sorsjegyet csakis BOGDÁNY S.</p> <p>füves sorsjegytároló Budapest, Károly-körút 17.</p>	<p>Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA</p> <p>8 nap alatt biztosan hat. — Tégelye K 1-20 —</p> <p>Dr. KOVÁCS gyógyszerár Budapest, Gyár-utca 17. „Toilet-tűk” ingyen.</p>	<p>Ha fáj a feje használjon azonnal</p> <p>Beretvás - MIGRAIN - pasztillát, mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet. Minden gyógyszer-tárában és drogeriában kapható.</p> <p>1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Beretvás Tamás gyógyszerár Budapest, Váci-körút 18. sz. Ingyen postal szállítást 8 doboz rendelésénél.</p>	<p>PÁRIS SZÁJLODA</p> <p>Szállóház: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 28. sz. 100 szoba 2-30 K-ig fejlett, kámping és villanyvilágítással együtt. Fürdő, kávéház, konyha, étterem. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és halók felé.</p>
<p>BOGDÁNY S.</p> <p>füves sorsjegytároló Budapest, Károly-körút 17.</p>	<p>Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?</p> <p>Schuller Kaszinó-éttermében</p> <p>VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.</p> <p>Előre is kénytelen! Naponta zene-estély!</p>	<p>Dr. KOVÁCS J.</p> <p>homopátiail rendelő-intézet</p> <p>idült betegségekben szenvedők számára Budapest, Váci-körút 18. sz.</p>	<p>KATZER</p> <p>szérumárulati előírások és az egész világon el vannak terjedve.</p> <p>Első és legnagyobb molykár ellen védő részv. társ.</p>

Jó étvágyat

kap. ha a

KAISER-FÉLE

Fodormenta-Kamarellát
használja.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva.

Nélkülözhetetlen emésztési zavaroknál,
étvágytalanság, gyomorfájás stb. esetén.
Frissítő és elesztő hatása.

Doboza 20 és 40 fillér.

Schieszl Károly gyógyszerésznél.

223

7-10

Egyedüli legalsóbb bevásárlási forrás!

Lányi Lajos

női és férfi divat-üzlete
NAGYENYEDEN.

Értesitem a t. vendégszeretőt, hogy őszi és téli bevásárlási utamról hazaérkeztem. Raktáramon vannak a legszebb és legújabb női divat kelmék, u. m. flanelk, secheviottok, angol szövetek, delének és minden minőségű barkhettek. Bluz újdonságok. Női, férfi és gyermekezipokban az országghírű Vácsi Kobrak-gyárnak egyedüli taktara. Nagy választéku hazai gyártmányú vászonárak és fehérneműk, kalapok, kesztyűk, harisnyák, flaneltakarók, paplanok és matrácok.

Állandó nagy választék női ruhadiszekben, selymek és bélésarukban. Gyászruha kelmékben meglepő választék.

Temetkezési cikkek, sarkosorok stb. feltűnő olcsó árakban szereshetők be.

Tanuló ifjúság részére szükséges áruk nagy választékban.

!!A legszolidabb és legpontosabb kiszolgálás!!

Óriási választék!

A helyi ipar diadala!

Dobozárukat,

könyvnyomdai, litografiai,
dombornyomású s egyéb papir-
nemű munkákat, melyeket aNagyenyedi Könyvnyomda
és Papírárugyár R.-T.készít nagy versenyképesség-
gel, szép és izlése kivitelben,a pécsi országos kiállításon
aranyéremmel tüntették ki.

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás
ellen gyors és biztos hatásuakMegfojt ez az
átkozott köhögés!

Éljen!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított

Egger

mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják s kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 korona.
Próba doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

189 23-26

Nagyenyeden kapható: U. Kovács József Bethlen Gábor gyógyszer-tárban.
Novák István Arany csillag gyógyszer-tárban.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a

Földes-féle MARGIT CRÈME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szappolt, májfoltot, pattanást, bőrt-
atkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat
és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CZIKKEK: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor.

Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona, Margit-arozvíz 1 korona.

Kapható minden gyógyszer-tárban, drogériákban és illatszertárakban.
Postán utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése után küldi a készítő.

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Kapható Nagyenyeden: Novák István
gyógyszerésznél.Páratlan és
csodás hatásaÖvkarunk
utánzatoktól.

38 2-5

NAGYENYED VÁROS KÖZÖNSÉGE

150 29-52

GŐZ, KÁD ÉS KŐ (MEDENCZE) FÜRDŐJE

Vasút-utca 4.

Vasút-utca 4.

Gőzfürdő.

Fürdőidő:

Férfiaknak: szerda,
csütörtök, szombat és
vasárnap reggel 6 órá-
tól délután 2 óráig.Nőknek: kedden és
pénteken reggel 6 órá-
tól esti 6 óráig.

Árak:

Felnőtteknek . . . 1.20 kor.

Tanulóknak . . . 1.— kor.

Szülővel fürdő 12 éven aluli
gyermek után fejenként 50
fillér fizetendő.

Kádfürdő.

Fürdőidő:

Az év mindenik szakában, a hét
minden napján (hétfő kivételével)
nők és férfiak reggeli 6 órától esti
6 óráig fürdőhetnek.

Árak:

Az	1	2	3	4	5	6
számu kádakban						
Felnőtteknek	1.20 k.	1.40	2.—			
Tanulóknak	1.— k.	K.	K.			
Szülőjükkel együtt für- dő gyermeknek	50 f.					*

*) Ezen díjért a szülőn kívül még
három (12 évesnél kisebb) gyer-
mek is fürdőzhetik.

Kő (medencze) fürdő

Fürdőidő:

Férfiaknak: szerda,
szombat, vasárnap reg-
gel 6 órától este 6 óráig
és csütörtökön délután
2 órától esti 6 óráig.Nőknek: Kedd s pén-
tek reggel 6 órától este
6 óráig és csütörtökön
reggel 6 órától délután
2 óráig.

Árak:

Mindenkinek, mindennap
25 fillér.Modern és kényelmes berendezésű gőzkamra; tükör- és hűtő-medenczék; fényes
berendezésű pihenő; massage, tyukszemvágó és fodrász; emelt és súlyozott
porcellán-kádak; hideg és meleg, felső- és alsóvezetésű utó- és permetező-zuhanyok.
A fürdő a város központján minden időjárás mellett gyalog is könnyen megközelíthető.

Gőz- vagy kádfürdőre előre megváltott 30 drb jegy ára 36 kor. helyett, 30 kor.

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

Szabadalmi
KULCSAL

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.

40 1-50

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Elvállalok mindenemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újból készítését, továbbá villanycsengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását a gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindenemű gőzeséplék, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan acélfejű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jóállás mellett felelősséggel adok el, nem tesszöket kicserélek, vagy kívánság szerint átalakítok.

Szakmamban vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálók Becses pártfogást kér

20-104

kiváló tisztelettel
HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye

KÖHÖGÉS

Aki

szereti egészségét, az igyekszik a köhögést megszüntetni. 5245 közjegyzői-leg hitelesített bizonylat igazolja a

**KAISER-FÉLE
MELL-KARAMELLA**

jóságát. (3 fenyővel.)

Orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, katarus, gégekatarus, elnyálkásodás, görcs és hörghurut ellen.

Csomagja 20 és 40 fill. Doboz 80 fill.

Kapható:

Schievel Károly gyógyszerésznél.

223

15-22

Nyomatott a Nagyenyei Könyvnyomda és Papírarúgyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

FISCHER és TÁRSAI

faiskolák és szőlőoltvány telepek

391 20-104

Nagyenyed

nemesak kifogástalan

facsemeteket

hazem legjobb minőségű fajtisza

szőlőoltványokat

is szállítanak. Árjegyzék kívánatra bérmentve.
Talajvegyelemzéseket ingyen eszközölnék.

<p>Nagyenyei Kisegítő Takarékpénztár r-l</p> <p>I részvénytőke 400.000 kor. Tartaléka'ap 200.000 kor.</p>	
<p>Előnyös kölcsönt ad betéltázasra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhiteli pénzüzetek részvényeire.</p> <p>Vásárol és elad értékpapírokat.</p> <p>Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.</p> <p>Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.</p> <p>Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le.</p> <p>Allandó betétet 5% kamattal mellet fogad el.</p>	<p>Üzletfeink részere telefon beveretve 14. szám alatt.</p>
<p>Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-4-ig.</p>	

Férfi kalap és nyaklendő kütönlegességek.

Téli áruk eladása.

Az előrehaladott időny miatt raktáram kissebítésére elhatároztam, hogy a lentebb felsorolt árucikkeket

teljesen gyári árban

fogom **elárusítani**, hogy azokat pénzzé téve, annál du'abb raktárral álljak a tavaszi időnyre vevőközönségem rendelkezésére.

Előny gyári árak márczius 1-ig:

Téli ruhakelmék, mosó velenz és flanellek, hárász- és puztó vállkendők, férfi, női és gyermek alsóruhák (trikók), sapkák, keztük és harisnyákban.

Ezen kiváltságos alkalomra szives támogatást kér, mély tisztelettel

Weinberger Miksa,

vászón, fehérenemű és divatruháza, Fötér, Várépület 8.

8 1-

Papírnyok 1. 195-től teljebb.

Bőrdísztagyakban óriái választék

Férfi, női és gyermekcipőkben teljes raktár. Kobrak gyártmány.